

Galántai Zoltán

Rimbaud

Szilveszter napja volt. Mindig is megvettem ezt az ünnepet, amikor az emberek kötelességüknek érzik, hogy mulassanak, jól érezzék maguk, és berúgjanak, aztán ordítva kóboroljanak az utcákon csak azért, mert úgy képzelik: most ért a Föld keringésének azon pontjára, ahol tavaly ilyenkor járt. Akkor is lármájukkal verték fel a várost, és nem jutott az eszükbe, hogy közben az egész naprendszer elmozdult a Nyilas csillagkép irányába, ami pedig azt jelenti, hogy a részegséggel ünnepelt, bezáródó körpálya valójában leginkább hullámvonal, amilyenek az óceán hullámai, ahogy akadálytalanul futnak ismeretlen partok felé a szürke ég alatt.

Hiába tudtam azonban ezt, és üldögéltem szobámba zárkózva, ha elhatolt hozzám a ricsaj, kacagás, törő üveg zaja: beszivárgott az ablakkeret résein, összezavarta gondolataim, és nyugtalanná tett, míg végül kabátot vettem, és lerohantam a mámoros tömeg közé. Pedig nem volt kedvem a többiekhez hasonlóan tombolni, de magányosnak éreztem magam, és ennél még az is jobbnak tetszett, ha másnap undorral gondolok vissza erre az éjszakára.

Felnéztem, és nem láttam a csillagokat, mert az eget a gyárak füstje lepte el. Valaki nekem tántorodott, mások itallal kínáltak, és kurjongatva, falkában vonultak tovább. Kiáltásuk elnyomta a közeli tenger morajját.

Az emberáramlat uszadékfaként sodort valamerre, házfalakhoz szorultam, petárdák robbantak mellettem. Mindenki az utcára tódult, vakok tapogatóztak kétségbeesetten, öregek botorkáltak, síró kisgyerekek kapaszkodtak szüleik kezébe, fiatalok kiabáltak át egymásnak a túloldalra, autók dudáltak, és sofőrök káromkodtak.

Így vetődtem el a folyó partjára. Néztem egy ideig a szennyes habokat, amik konzervdobozt, szemetet, és üres olajoshordókat görgetnek a nyílt tenger felé – ugyanezt a képet figyelhettem nap mint nap irodám ablakából is –, közben a piszkos ködben részegek csatangoltak néhány lépésnyire tőlem a romladozó, szürke falak között. Aztán, amikor a hideg csontjaimig hatolt, és megdermesztette ujjaimat, betértem a legközelebbi kocsmába, hogy igyak valamit.

Amikor kinyitottam az ajtót, fény, cigarettafüst és izzadságszag vágódott az arcomba. Majdnem visszafordultam.

Az olajosan csillogó testek szorosan egymáshoz szorultak, látszólag önálló életre kelt karok gesztikuláltak fejk emelkedtek ki a masszából, és buktak vissza. Száznyelvű káromkodás, átkok és részeg könnyek, a kártyázók izgatott kiáltása kábított el, mire elvergődtem a pultig, ahol erősen kifestett lányok kellették magukat. Szájukban csikk parázslott, és aki tehetett, símogatta, fogdosta, tapogatta őket – amire szemlátomást ügyet sem vetettek.

A hőség szinte kibírhatatlan volt, de sem helyem, sem bátorságom nem volt levetni kabátomat – féltem, hogy ellopják.

Az ital hamar a fejembe szállt. Tudtam, hogy lassanként haza kellene indulnom, mégis maradtam még.

Nem volt kedvem megint keresztültörni a tömegben, és kimenni a nyirkos utcára, és különben is – utólag képtelen vagyok visszaemlékezni, hogyan történt – beszélgetni kezdtem egy dán kazánfűtővel, később pedig már csak hallgattam szinte összefüggéstelen keverékszavait. A tengeréről mesélt, végtelen, háborítatlan víztükörről, hol a mammutóceánjárók utasait is a parányiság érzése keríti hatalmába, amint eltűnik a part sötét sávja, és akaratlanul is halkabban mozognak a fedélzeten. A tenger pedig négy emelet mélységben algákat és moszatot sodor, meg különös növényeket, amiket egy vihar tépett ki a talajból, vagy lassú folyamok mosták körül gyökereik talán éppen Afrikában, a legendás és elveszett kontinensen.

Először nem hittem neki – vagy csak úgy tettem, mint aki kételkedik –, azt állítottam, hogy az ismeretlen földrész csak mese, és pontosan ilyen kocsmákban szoktak fecsegni róla a féljőznan tengerészek. Ekkor megesküdt, hogy igazat mond, sőt, azt is felajánlotta, menjek vele. Én pedig igent mondtam, hogy másnapra elfeledjek mindent, ahogy azt is, miképp vergődtem hajnaltájt haza a kihalttá váló tereken keresztülvágvva, és zuhantam mély, álomtalan kábulatba.

A dán azonban este ajtóim előtt várt a lépcsőn ülve, és azonnal magával cipelt a kikötőbe.

Patkányok surrantak el mellettünk, és láttuk a hajóórségek tagjait a berakodásra váró bálák halmjai között, de nem fedeztek fel minket, amint a ládák között osonva elértük a legkülső mólót. Még mindig tréfának véltem a dolgot, vagy csapdának, ahol a fűtő társai majd váratlanul rám vetik magukat, és kiosztanak, talán életemet sem hagyva meg, de minden máshogy történt.

A vitorlás kicsi volt, régi, és minden palánkjá más hajó testéből származhatott. Rozsdás szögek tartották össze úgy-ahogy, a fenéken bűzös víz hullámozott, és apró faforgácsokat meg korhadt gerendárapokat, szalmát, üres bádognakánát és narancshéjat ringatott, ha egy nagyobb hajó haladt el mellettünk.

Látszólag élettelenül sodródunk ki egy olajszállító nyomdokvizében a nyílt óceánra, és ott az áramlások szeszélyére bíztuk magunk.

Napokon át beszélgettünk az ismeretlen kontinensről, miközben meg sem próbáltuk kormányozni a vitorlást, éjszakánként pedig olyan érzésem volt, mintha az egész Földdel együtt haladnánk az olajtól mocskolt tengeren a Nyilas csillagkép irányába, csendesesen és kiszámíthatatlanul. Egész idő alatt nem jutott eszembe, hogy valójában örültség, amit csinálunk, hiszen olyan sokan próbáltak már meg elvergődni Afrikáig arany, rabszolgák és elefántcsont reményében, és mindannyian kudarcot vallottak.

Aztán vihar zúdult ránk függőleges vízfalakkal, hínár és rohadás szaga borította el a kabint, az árboc pedig kettéhasadt, és mind távolabb sodródva tőlünk, talán előbb is érte el a kontinenst, mint mi magunk.

Mert kikötöttünk végül a rég áhított földön, és szomjúságtól lázasan kúsztam az eldobált üres konzervdobozok között a homokban a fák felé. Éppen hajnalodott a sötét ég alatt.

Hirtelen kiabálás harsant, hallottam a kibiztosított gépfegyver závarjának kattanasát, és amikor felegyenesedtem, fénycsóva csapott az arcomba. Szögesdrót vágta el előlem a további utat.

Kétségbeesetten fordultam meg. Talán magyarázatot vártam a dántól, noha tudtam, hogy úgy sem érhet semmit, de nem láttam mást magam mögött, mint a szürkén hullámozó tengert.